

[Ministeren for offentlige arbejder]

Så må jeg dementere hr. Bilgrav-Nielsen med hensyn til, at jeg har taget afstand fra loven. Hvis der er nogen, der tager afstand fra loven, så er det snarere hr. Bilgrav-Nielsen, for han ønsker slet ingen fast forbindelse. Jeg har heller ikke sagt, at vi under ingen omstændigheder vil foreslå folketinget at sætte denne lov i kraft ved bygningen af en bro hele vejen. Jeg har bare sagt – og det står udtrykkeligt i redegørelsen fra marts i fjor – at før man beslutter det, bør man undersøge tunnelmuligheden, på hele strækningen eller delvis, fordi der i de sidste 10 år er sket en betydelig udvikling i tunnelteknologien. Der er bygget mange nye tunneler, som man kan indhøste erfaringer med, og det flertal, jeg talte om, var for et år siden enigt om, at dette var nødvendigt.

Så skal jeg også dementere over for hr. Bilgrav-Nielsen, at jeg skulle have sagt, at man under ingen omstændigheder i regeringen vil overveje den af socialdemokratiet anviste vej. Selv om jeg har talt uden manuskript, ved jeg nøjagtigt, at jeg sagde, at jeg finder det urimeligt, og det står jeg ved. Man kan jo komme i situationer, hvor man må gå med til noget, som man efter sin bedste subjektive vurdering synes er urimeligt, og det mener vi at dette vil være, men jeg har udtrykkeligt holdt sagen åben og ikke taget forskud på en eventuel forhandling om noget sådant, da det heller ikke har været forhandlet i regeringen, så alene af den grund ville jeg ikke have kunnet gøre det.

Jeg udtrykker stadig væk min tillid til, at der ikke vil gå mange dage, før det folketingsflertal, der manifesterede sig i marts i fjor og i august i fjor, og som uden tvivl er til stede også i dag, kan overvinde de rent bogholderimæssige problemer – for det er jo dem, der er tale om, og ikke nogen andre – og nå frem til den konstruktive løsning på dette spørgsmål, således at den aftale, vi har indgået med hinanden om at lægge et fast grundlag på folketingets bord til næste forår med de undersøgelser, som folketingsflertallet ønsker foretaget, kan indfries.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til finansudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af lovforslag nr. L 155:

Forslag til lov om ændring af lov om udstykning og sammenlægning m.m. af faste ejendomme.

Af Ole Vig Jensen (RV) m.fl.
(FremSAT 4/4 84).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Landbrugsministeren (Niels Anker Kofoed):

Forslagsstillerne ønsker, at der skal indføres en undtagelsesbestemmelse i udstykningsloven, der gør det muligt at opstille vindmøller på en anden mands ejendom, uden at der skal ske udstykning.

Jeg vil gerne sige til dette forslag, at det udstykningssystem, vi har her i landet, giver stor sikkerhed og tryghed i ejendomsforholdene, både med hensyn til selve ejendomsretten og med hensyn til leje- og belåningsforhold. Derfor synes jeg ikke, man skal betragte udstykningsloven som en hindring for noget som helst. Yderligere kan jeg sige, at vi ikke har haft nogen problemer i matrikeldirektoratet med hensyn til vindmøller. Vi har fået en enkelt forespørgsel fra en sagfører et sted i landet, hvor det viste sig, at problemet kunne klares med en tinglysning. Man kan også tinglyse en servitut på en ejendom, og det er for så vidt lige så godt som at få den udstykket.

Rent principielt mener jeg altså, at udstykningsloven, sådan som den er, er en sikkerhed for, at man ikke kommer i problemer bagefter, for så er skellene sat af, men hvis man ikke vil bruge denne beskyttelse af forbrugeren, kan man bruge tinglysningsloven. Derfor synes jeg altså, at dette lovforslag er lidt overflødigt. I øvrigt kan jeg jo i udvalget

[Landbrugsministeren]

redegøre yderligere for de tekniske problemer.

Lohmann (S):

I de gældende regler er der mulighed for at udleje et areal i indtil 10 år, og det er det, man nu fra radikal side ønsker ændret, selv om der i udstykningslovens § 11 er en bestemmelse om, at man, hvis det gælder elmaster o.lign., kan gå ud over den grænse. Det er rigtigt, som landbrugsministeren siger, at der ikke har været de helt store problemer i forbindelse med opstilling af vindmøller.

I socialdemokratiet er vi meget afslappede over for, om man får indføjet vindmøller i den sætning i lovforslaget, og jeg skal derfor sige, at jeg forventer, vi afklarer nogle forhold under udvalgsbehandlingen.

Jeg vil dog spørge forslagsstillerne, hvad der ligger til grund for, at de fremsætter forslaget, idet man, som jeg sagde før, ikke har erfaring for, at nogen har sat sig imod opstilling af vindmøller. Vi vil gå positivt ind i udvalgsarbejdet.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg kan næsten tænke, at dette spørgsmål fra den socialdemokratiske ordførers side vil blive gentaget – efter det, som landbrugsministeren bemærkede.

Når vi har ment, det var rimeligt, at vi får denne ændring nu, er det med udgangspunkt i en ganske konkret sag, hvor man er blevet nægtet en sådan deklaration, som er nødvendig, i første omgang og bagefter har måttet skrive frem og tilbage om det. Da det altså sker, og da vi alle sammen er indstillet på, at det ikke bør ske, at man nægtes en sådan mulighed, har vi fundet det rigtigt at fremsætte forslaget.

Carl Martin Christensen (KF):

Jeg kan tilslutte mig landbrugsministerens bemærkninger om, at forslaget formodentlig er overflødig, men jeg skal på det konservative folkepartis vegne udtale, at vi naturligvis er villige til at se på forslaget i udvalget og at drøfte de problemer, der måtte ligge i det. I givet fald vil vi naturligvis støtte det, hvis det skulle vise sig at være fornuftigt.

Sønderby (V):

Forslagsstillerne mener, det er nødvendigt med en ændring af udstykningsloven. Jeg har ikke rigtig kunnet forstå, at der var nogen store problemer i det, og jeg blev heller ikke helt klar over, om hr. Bernhard Baunsgaard havde kendskab til nogen konkrete eksempler, hvor man havde bræmset opsætning af en vindmølle. Men selvfølgelig synes jeg, det er relevant, når forslaget nu foreligger, at vi i udvalget drøfter med landbrugsministeren, om der har været nogle problemer.

Landbrugsministeren (Niels Anker Kofoed):

Så vidt jeg forstår på hr. Bernhard Baunsgaard, er problemet det, at sager i nogle tilfælde er blevet afvist på tinglysningskontorerne. Det kan formentlig hænge sammen med, at energiministeriet har udgivet en pjece, hvor man siger, at der ikke skal udstykes til vindmøller. Tinglysningskontorerne har måske ikke været klar over, hvilken praksis matrikeldirektoratet har, og derfor kan jeg sige, at problemet måske kan løses ved, at matrikeldirektoratet skal orientere tinglysningskontorerne om praksis. Praksis er den, at der ikke skal ske udstykning ved opsætning af vindmøller på op til 100 kW. Der sætter man skønsmæssigt grænsen, men det kan godt være, at tinglysningskontorerne ikke er blevet orienteret om denne praksis. Det kan jeg redegøre nærmere for i udvalget.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Efter de udtalelser, der er faldet, synes alle at være indstillet på, at vindmøller i fremtiden helt ligestilles med elmaster i henseende til de regler, der gælder for opstilling. Det er lige netop det, vi vil opnå og ikke har kunnet opnå administrativt før. Men hvis det kan ske administrativt, kan vi da klare os på den måde. Der har altså været fejltagelser ude i landet, og det er urimeligt, at det bremses på den måde. Jeg siger tak for den positive indstilling, der kom frem her.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til landbrugs- og fiskeriudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 89:

Forslag til folketingsbeslutning vedrørende produktion og eksport af krigsmateriel.

Af Niels Helveg Petersen (RV) m.fl.
(Fremsat 22/3 84).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Justitsministeren (Ninn-Hansen):**

Vi havde sidste år to debatter om våbeneksportpolitikken. Det er mit indtryk på baggrund af disse debatter, at der i folketinget er et bredt flertal for den nuværende ordning. Det principielle forbud mod våbeneksport med mulighed for tilladelse efter en konkret vurdering af den enkelte sag er efter min opfattelse fortsat en udmærket og smidig ordning. En ordning, hvorefter regeringen på forhånd fratages muligheden for at tillade eksport til andre lande end de nordiske og medlemmerne af NATO, finder jeg ikke heldig, og jeg finder den heller ikke nødvendig på baggrund af den langvarige praksis, som skiftende regeringer har fulgt.

Jeg er heller ikke tilhænger af at optage en definition af begrebet krigsmateriel i en lov. Der er ingen tvivl om, at den tekniske udvikling i løbet af kort tid ville gøre en sådan definition forældet. Jeg finder, det er fuldt tilstrækkeligt, at loven om produktion af krigsmateriel, sådan som den er i dag, giver nogle grundprincipper, nemlig at produktionen kun må ske med tilladelse fra regeringen, at der ikke må være udenlandsk indflydelse på denne produktion, og at produktionen kun må ske under løbende kontrol.

Jeg kan heller ikke tilslutte mig forslaget om, at der skal indføres ret til at nægte at medvirke til tilvirkning af krigsmateriel uden fortabelse af rettigheder, og jeg finder forslaget om parlamentarisk tilsyn med det nuvæ-

rende administrative kontrolorgan overflødig. En gennemførelse heraf vil være en uhensigtsmæssig sammenblanding af den lovgivende og den udøvende magt, og jeg mener altså også, at det i realiteten vil betyde en forflygtigelse af ministeransvaret.

Jimmy Stahr (S):

Man ville gerne ved enhver lejlighed sige noget nyt og genialt, og jeg satte mig så til at læse det, jeg havde sagt sidste gang, men jeg må desværre indrømme, at jeg ikke kan finde på noget, der var bedre end det, jeg sagde ved den sidste behandling. Jeg er godt klar over, at jeg dér erklærede justitsministeren min store tillid, men i denne sag må jeg faktisk sige, at jeg har bevaret denne tillid i det år, der er gået, og fortsat vil gøre det. Jeg vil endda denne gang gå et skridt videre i min tillid, idet jeg vil læse et lille stykke af det, justitsministeren sagde ved sidste behandling i sit oplæg (Folketingstidende 1982-83, sp. 8795):

»Det skal erkendes, at loven efterhånden har nået en betydelig alder, men det er ikke udtryk for, at den er forældet. Den bygger tværtimod på nogle grundprincipper, nemlig at produktion af krigsmateriel kun må ske med tilladelse fra regeringen, at udenlandsk indflydelse på denne produktion ikke må finde sted, og at produktionen kun må ske under løbende kontrol. Det synes jeg er nogle principper, som er gode, som bør bibeholdes, og som unødvendiggør ændringer som foreslået.«

Det synes jeg faktisk var meget fornuftigt sagt af justitsministeren sidste gang, og jeg vil stort set henholde mig til de bemærkninger.

Per Stig Møller (KF):

Det konservative folkeparti kan ikke gå ind for det foreliggende beslutningsforslag, uagtet vi naturligvis har dyb sympati for ønsket om at få en verden, hvor krigsmateriel ikke findes; vi vil bare også gerne have, at vi selv findes der sammen med vore venner, når den dag kommer.

Vi må også gå imod det, fordi vi jo rent faktisk, således som hr. Jimmy Stahr har belagt det med justitsministerens ord fra en tidligere debat, i forvejen har et principielt